

Μια συνοπτική ανάγνωση των αποτελεσμάτων των «δημοτικών εκλογών» στην τουρκοκυπριακή κοινότητα: Η αποτυχία της Άγκυρας ευνοεί τις πολιτικές δυνάμεις της επανένωσης

Άρθρο Γνώμης

Ιανουάριος 2023
Αρ. 2

Εξώφυλλο: Συγκέντρωση υποστηρικτών του ΚΚΔ που κέρδισε τη μάχη στην κατεχόμενη Λευκωσία με τον Mehmet Harmancı.

Πηγή [Toplumcu Demokrasi Partisi](#)

Copyright © 2022 | All Rights Reserved

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Διεύθυνση: Ανδρέα Ζάκου, Γρ.301, 2404 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος.

Τηλέφωνο: +357 22 664470 ■ Email: info@ispd.org.cy ■ www.ispd.org.cy

Το Ινστιτούτο προάγει τον ελεύθερο και ανοιχτό δημόσιο διάλογο που εδράζεται στον ορθολογισμό και στην επιστημονική τεκμηρίωση. Οι απόψεις που εκφράζονται σε δημοσιεύσεις του Ινστιτούτου εκφράζουν αποκλειστικά τον/την συγγραφέα ή τους συγγραφείς και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις του Ινστιτούτου.

Ανώτερος Αναλυτής
(Senior Analyst)

Περί του συγγραφέα

Ο Δρ. Νικόλαος Στέλγιας είναι Ανώτερος Αναλυτής στο Ινστιτούτο Μελετών Πολιτικής και Δημοκρατίας.

Μια συνοπτική ανάγνωση των αποτελεσμάτων των «δημοτικών εκλογών» στην τουρκοκυπριακή κοινότητα: Η αποτυχία της Άγκυρας ευνοεί τις πολιτικές δυνάμεις της επανένωσης

«Δημοτικές εκλογές» σε συνθήκες οικονομικής κρίσης και αντιδημοκρατικών παρεμβάσεων

Οι Τουρκοκύπριοι πήγαν στις κάλπες στις 25 Δεκεμβρίου 2022, για να «εκλέξουν» τις ηγεσίες των «δήμων» οι οποίοι λειτουργούν de facto στο βόρειο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου από το 1974. Τα κόμματα της τουρκοκυπριακής Δεξιάς τα οποία διατηρούν στενή συνεργασία με την Άγκυρα, δηλαδή το Κόμμα Εθνικής Ενότητας (ΚΕΕ), το Δημοκρατικό Κόμμα (ΔΚ) και το Κόμμα Αναγέννησης (ΚΑ), συμμετείχαν στις «εκλογές» με κοινούς υποψηφίους. Η τουρκοκυπριακή Αριστερά δε, εκπροσωπήθηκε στις «εκλογές» από τους υποψήφιους του Ρεπουμπλικανικού Τουρκικού Κόμματος (ΡΤΚ), του Κόμματος Κοινοτικής Δημοκρατίας (ΚΚΔ) και τους υποψήφιους που υποστήριξε το Κόμμα Δρόμος Ανεξαρτησίας (ΚΔΑ). Στις εκλογές συμμετείχαν επίσης ανεξάρτητοι υποψήφιοι.

Οι Τουρκοκύπριοι προσήλθαν στις κάλπες σε συνθήκες πρωτόγνωρης οικονομικής κρίσης και σε μια περίοδο που ο πληθωρισμός στην τουρκοκυπριακή κοινότητα σκαρφάλωσε σε τριψήφιο αριθμό.

Οι τοπικές εκλογές διεξήχθησαν υπό τη σκιά σημαντικών εξελίξεων που άφησαν το στίγμα τους στο πολιτικό προσκήνιο της τουρκοκυπριακής κοινότητας κατά την τελευταία περίοδο. Οι Τουρκοκύπριοι προσήλθαν στις κάλπες σε συνθήκες πρωτόγνωρης οικονομικής κρίσης και σε μια περίοδο που ο πληθωρισμός στην τουρκοκυπριακή κοινότητα σκαρφάλωσε σε τριψήφιο αριθμό. Την περίοδο των «δημοτικών εκλογών» η αντιστοιχία του Ευρώ έναντι της τουρκικής λίρας έφτασε τις 20 μονάδες, με πολλά τουρκοκυπριακά νοικοκυριά να μην είναι πλέον σε θέση να καλύψουν τις βασικές ανάγκες και υποχρεώσεις τους. Αντιμέτωπη με τις επιπτώσεις της επιδείνωσης της οικονομικής κρίσης σε Τουρκία και τ/κ πλευρά, η Άγκυρα προωθεί κατά τα τελευταία χρόνια την αναδιοργάνωση της τουρκοκυπριακής οικονομίας με βάση το σύγχρονο νεοφιλελεύθερο μοντέλο. Στα πλαίσια της εν λόγω πολιτικής, έχουν επιβληθεί στην τ/κ πλευρά αυστηρά μέτρα λιτότητας τα οποία επηρέασαν και τις πρόσφατες «δημοτικές εκλογές». Συγκεκριμένα, μετά την κατά πλειοψηφία έγκριση του (ειδικού) νομοσχεδίου για την ενοποίηση των δήμων λίγους μήνες πριν τις «δημοτικές εκλογές» ο αριθμός των de facto «δήμων» στο βόρειο τμήμα της Κύπρου μειώθηκε από 28

Τα αποτελέσματα των «δημοτικών εκλογών» στις 25 Δεκεμβρίου 2022 έδειξαν ότι παρά την επέκταση της κυριαρχίας τους στην κατεχόμενη Καρπασία, τα δεξιά τουρκοκυπριακά κόμματα, τα οποία συνεργάζονται στενά με την Άγκυρα, δεν κατάφεραν να ελέγξουν σημαντικά αστικά κέντρα.

σε 18. Η μείωση του αριθμού των «δήμων» ήταν μια από τις προϋποθέσεις του νέου «οικονομικού πρωτοκόλλου» που υπέγραψε η «κυβέρνηση» με την τουρκική πλευρά τον Απρίλιο του 2022. Με βάση το πρωτόκολλο, «για τον καθορισμό του (νέου) αριθμού των δήμων θα χρησιμοποιηθεί η βέλτιστη κλίμακα που θα έχει ως βάση τον πληθυσμό, την έκταση και το επίπεδο ανάπτυξης του κάθε δήμου. Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες των δήμων θα αλλάξουν. Οι δήμοι θα δημιουργήσουν ένα σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Επίσης, θα επικαιροποιήσουν τη δικαιοδοσία και τις αρμοδιότητες του δημοτικού συμβουλίου και θα ενισχύσουν την εποπτική του ικανότητα».

Οι εν λόγω αλλαγές στην «τοπική αυτοδιοίκηση» αποτελούν στην ουσία την πιο πρόσφατη από τις παρεμβάσεις της Άγκυρας. Θυμίζουμε ότι, την περίοδο 2021-2022 η Τουρκία είχε παρέμβει δύο φορές στις εσωτερικές υποθέσεις των Τουρκοκυπρίων. Πρώτα επηρέασε τις «προεδρικές εκλογές» υπέρ του υποψηφίου της αρεσκείας της και στη συνέχεια επέλεξε τον επόμενο «πρωθυπουργό».

Σκοπός των παρεμβάσεων ήταν η διασφάλιση της τήρησης των μέτρων λιτότητας αλλά και των υπόλοιπων πολιτικών τις οποίες προωθεί η Τουρκία στην τουρκοκυπριακή κοινότητα. Η αντιδημοκρατική στάση της Άγκυρας, η οποία αποτέλεσε αντικείμενο πολλών μελετών και ειδησεογραφικών άρθρων, προκάλεσε την αντίδραση της τουρκικής αντιπολίτευσης και ιδιαίτερα των υποστηρικτών της ομοσπονδιακής λύσης.

Αξιοσημείωτες νίκες για την τουρκοκυπριακή Αριστερά

Τα αποτελέσματα των «δημοτικών εκλογών» στις 25 Δεκεμβρίου 2022 έδειξαν ότι παρά την επέκταση της κυριαρχίας τους στην κατεχόμενη Καρπασία, τα δεξιά τουρκοκυπριακά κόμματα, τα οποία συνεργάζονται στενά με την Άγκυρα, δεν κατάφεραν να ελέγξουν σημαντικά αστικά κέντρα. Έτσι, προς απογοήτευση της Άγκυρας, οι Τουρκοκύπριοι πολιτικοί που επιμένουν στη σημασία της διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδιακής λύσης σημείωσαν εντυπωσιακές νίκες σε αρκετές περιοχές της διεθνώς μη αναγνωρισμένης «Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου».

Εκλεγέντες δήμαρχοι και κόμμα προέλευσης

Λευκωσία (Lefkoşa): Mehmet Harmancı (ΚΚΔ)

Αμμόχωστος (Mağusa): Süleyman Uluçay (PTK)

Κερύνεια (Girne): Murat Şenkul (PTK)

Μόρφου (Güzelyurt): Mahmut Özçinar kazandıği (ΚΕΕ)

Τρίκωμο (İskele): Hasan Sadıkoğlu (ΚΕΕ)

Λεύκα (Lefke): Aziz Kaya (PTK)

Κιόνελλι (Gönyeli): Hüseyin Amcaoğlu (ΚΕΕ)

Άγιος Επίκτητος - Άγιος Αμβρόσιος (Çatalköy-Esentepe): Ceyhun Kirok (PTK)

Ακανθού (Tatlısu): Hayri Orçan (ΔΚ)

Μεσαορία (Mesarya): Ahmet Latif (PTK)

Λευκόνουκο - Τζιάος (Geçitkale-Serdarlı): Halil Kasım (ΚΕΕ)

Γαλάτεια - Κώμη Κεπήρ (Mehmetçik-Büyükkonuk): Fatma Çimen Tuğlu (ΚΕΕ)

Καραβάς - Λάπηθος - Μύρτου (Alsancak-Lapta-Çamlıbel): Firat Ataser (Ανεξάρτητος)

Ριζοκάρπασος – Νέα Κόκκινα (Dipkarpaz-Erenköy): Hamit Bakırcı (ΚΕΕ)

Δίκωμο (Dikmen): Yüksel Çelebi (PTK)

Κυθρέα – Λουρουτζίνα (Değirmenlik-Akıncılar): Ali Karavezirler (PTK)

Άγιος Σέργιος (Yeniboğaziçi): Katip Demir (Ανεξάρτητος)

Πέργαμος (Beyarmudu): Bülent Bebek (Ανεξάρτητος)

Στις «δημοτικές εκλογές» του 2022 οι οποίες ήταν και οι πρώτες που διεξήχθησαν με 18 «δήμους» το ΡΤΚ, το μεγαλύτερο κόμμα της τουρκοκυπριακής Αριστεράς και το ΚΕΕ, το μεγαλύτερο κόμμα της τουρκοκυπριακής Δεξιάς, κέρδισαν από έξι δήμους. Το ΚΚΔ, κόμμα από το οποίο προερχόταν ο τέως Τουρκοκύπριος ηγέτης Μεχμέτ Ακκιντζί, κέρδισε τις κρίσιμες εκλογές στη Λευκωσία ενώ το ΔΚ κατάφερε να κερδίσει επίσης έναν «δήμο». Τέλος, τρεις ανεξάρτητοι υποψήφιοι κατάφεραν να επικρατήσουν σε αντίστοιχες εκλογικές αναμετρήσεις εξασφαλίζοντας τη «δημαρχία».

Το νέο πολιτικό τοπίο στην τουρκοκυπριακή κοινότητα

(Πράσινο: ΡΤΚ, Πορτοκαλί: ΚΕΕ, Κόκκινο: ΔΚ, Μπλε: ΚΚΔ, Γκρι: Ανεξάρτητοι)

Ιδιαίτερη μνεία θα πρέπει να γίνει στον Μεχμέτ Χαρμαντζί, υποψήφιο του ΚΚΔ, ο οποίος κατείχε ήδη το αξίωμα του «δημάρχου» στην κατεχόμενη Λευκωσία και ο οποίος, επανεκλέγηκε με ποσοστό 50%. Επίσης, ο Σουλεϊμάν Ουλούτσαϊ, ο υποψήφιος του ΡΤΚ, ο οποίος είχε ταχθεί ενάντια στο άνοιγμα της κλειστής πόλης των Βαρωσίων πέτυχε μια εξίσου εντυπωσιακή νίκη στην κατεχόμενη Αμμόχωστο. Η αποτυχία του μετώπου Άγκυρας-τουρκοκυπριακής Δεξιάς ευνόησε τις δυνάμεις της επανένωσης.

Μια σύντομη ματιά στα αποτελέσματα των τοπικών εκλογών του 2022 μας οδηγεί σε δύο βασικά συμπεράσματα. Πρώτον, παρά την παρέμβαση της Άγκυρας στα εσωτερικά των Τουρκοκυπρίων και την επιμονή της τουρκικής διπλωματίας ότι το κεφάλαιο της επανένωσης της Κύπρου έκλεισε μια για πάντα στα μέσα του 2017, ένα σημαντικό μέρος της τουρκοκυπριακής κοινότητας συνεχίζει να υποστηρίζει πολιτικούς που επιμένουν στη διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδιακή λύση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η περίπτωση της Αμμοχώστου και της Κερύνειας, δύο επαρχιών που τα τελευταία χρόνια δέχονται νέα κύματα Τούρκων μεταναστών τα οποία περιορίζουν το τουρκοκυπριακό στοιχείο. Παρά την

ενίσχυση του τουρκικού στοιχείου στις πόλεις αυτές στις «δημοτικές εκλογές» οι πολίτες της Αμμοχώστου και της Κερύνειας επέλεξαν αριστερούς «δημάρχους».

Παρά την παρέμβαση της Άγκυρας στα εσωτερικά των Τουρκοκυπρίων και την επιμονή της τουρκικής διπλωματίας ότι το κεφάλαιο της επανένωσης της Κύπρου έκλεισε μια για πάντα στα μέσα του 2017, ένα σημαντικό μέρος της τουρκοκυπριακής κοινότητας συνεχίζει να υποστηρίζει πολιτικούς που επιμένουν στη διζωνική, δικοινοτική ομοσπονδιακή λύση.

Δεύτερον, όπως επισημαίνουν Τουρκοκύπριοι αναλυτές, στην επιτυχία της τουρκοκυπριακής Αριστεράς καθοριστικό ρόλο, πέρα από το προφίλ των εκλεγέντων «δημάρχων», διαδραμάτισε και η αποτυχία του κοινού μετώπου τουρκοκυπριακής Δεξιάς-Άγκυρας ως προς την αναχαίτιση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης. Ταυτόχρονα οι διαμάχες στο εσωτερικό του ΚΕΕ, οι οποίες είναι προϊόν των παρεμβάσεων της Άγκυρας στην τουρκοκυπριακή Δεξιά, άνοιξαν το δρόμο για τη διάσπαση των δυνάμεων της τ/κ Δεξιάς στην Αμμόχωστο, στην Λευκωσία και στην Κερύνεια. Τουρκοκύπριοι αναλυτές επισημαίνουν ότι, σε αντίθεση με τις «προεδρικές» και τις «βουλευτικές εκλογές», στις «δημοτικές εκλογές» οι Τουρκοκύπριοι επέλεξαν συνήθως τους υποψηφίους με βάση τις ανάγκες και τους στόχους των τοπικών κοινοτήτων. Ταυτόχρονα προσθέτουν ότι, στην περίπτωση των «δημοτικών εκλογών» του 2022, οι προστριβές στο εσωτερικό του ΚΕΕ έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην ήττα που σημειώθηκε σε Αμμόχωστο και Κερύνεια. Και για αυτόν άλλωστε τον λόγο, η τουρκοκυπριακή Αριστερά ήταν η νικήτρια σε περιοχές όπου οι Τούρκοι πολίτες συνιστούν πλέον την πλειοψηφία του ντόπιου πληθυσμού.

Εν συντομία, οι αποτυχημένοι χειρισμοί των «εντολοδόχων» της Άγκυρας στην τουρκοκυπριακή κοινότητα σε συνάρτηση με την επιτυχία ορισμένων στελεχών της τουρκοκυπριακής Αριστεράς να πείσουν τους Τουρκοκύπριους ότι είναι σε θέση να διαχειριστούν αποτελεσματικά τα θέματα της τοπικής ατζέντας, καθόρισαν το αποτέλεσμα των «δημοτικών εκλογών» του 2022. Άποψη μας είναι ότι υπάρχει ακόμη αρκετή απόσταση να διανυθεί για να μπορέσουν οι δυνάμεις της επανένωσης να μετατρέψουν τις αδυναμίες της Άγκυρας σε δικό τους πολιτικό πλεονέκτημα. Η πιθανή ανάδυση μιας νέας δυναμικής στις διαπραγματεύσεις σε συνάρτηση με την εκ νέου ένωση των δυνάμεων της τουρκοκυπριακής Αριστεράς, όπως συνέβη στον δεύτερο γύρο των «προεδρικών εκλογών» του 2021, θα συνέβαλαν αδιαμφισβήτητα στο έργο των προοδευτικών δυνάμεων της τουρκοκυπριακής κοινότητας.

Πηγές

Yeni Düzen. "Büyük Kentlerde Hükûmet Kaybetti [Η κυβέρνηση χάθηκε στις μεγάλες πόλεις]", 26 Δεκεμβρίου 2022. <https://www.yeniduzen.com/egazete/yeniduzen-gazetesi/26-aralik-2022-2908.htm>.

Sözcü. "KKTC'de belediye sayısı 28'den 18'e düşürüldü [Ο αριθμός των δήμων στην ΤΔΒΚ μειώθηκε από 28 σε 18]," 9 Σεπτεμβρίου 2022. <https://www.sozcu.com.tr/2022/gundem/kktcde-belediye-sayisi-28den-18e-dusuruldu-7329783/>.

Mehmet, Vatan. "Yerel seçim dersleri, tokatları [Μαθήματα για τις τοπικές εκλογές, χαστούκια]". Kıbrıs Postası. Accessed January 18, 2023. <https://www.kibrispostasi.com/c1-KIBRIS-POSTASI-GAZETESI/i209/a39799-yerel-secim-dersleri-tokatlari>.

Εφημερίδα της Κυβέρνησης της "ΤΔΒΚ". "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Ekonomik ve Mali İşbirliği Protokolü (2022) [Πρωτόκολλο οικονομικής και χρηματοπιστωτικής συνεργασίας μεταξύ της κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Τουρκίας και της Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου]," 6 Σεπτεμβρίου 2022. <https://basimevi.gov.ct.tr/Portals/6/2022/100.pdf?ver=2022-05-18-194119-853>.

Yücel, Mine, Abdullah Korkmazhan, Orhan Erönen, Mine Atlı και Derya Beyatlı. "2020 KKTC Cumhurbaşkanlığı Seçimi Hakkında Müdahale Raporu [2020 TRNC Presidential Election Intervention Report]," June 10, 2022. <https://bugunkibris.com/wp-content/uploads/2021/06/2020-Cumhurbaşkanlığı-Seçimlerine-Müdahale-Raporu.pdf>.